

ФОРМУВАННЯ НАУКОВО–МЕТОДИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНУ В КОНТЕКСТІ ДІЯЛЬНІСНО–ЛОГІСТИЧНОГО ПІДХОДУ

Половинко Б.С., аспірант,

polovynko96@gmail.com

*Науковий керівник: Самородов Б.В., д.е.н., професор
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна*

Об'єктивна оцінка розвитку регіону в контексті створення сприятливих умов для відновлення та реалізації людського потенціалу фінансово–бюджетними засобами може розглядатися як критерій ефективності діяльності місцевих органів влади.

Використання системного підходу до оцінювання розвитку регіону базується на дослідженні ресурсів, які є у населення певного регіону, та можливостей їх використання для підвищення рівня життя, соціальної підтримки та реабілітації, фінансового забезпечення процесів відновлення житла, створення безпечних умов проживання, розширення вибору можливостей для освіти, професійного зростання та подальшого розвитку людського потенціалу певної території.

Таким чином, держава має створювати умови для вільного та справедливого доступу всіх членів суспільства до необхідних ресурсів, що розширюють можливості людини до розвитку, самореалізації, досягнення гідного рівня життя [1].

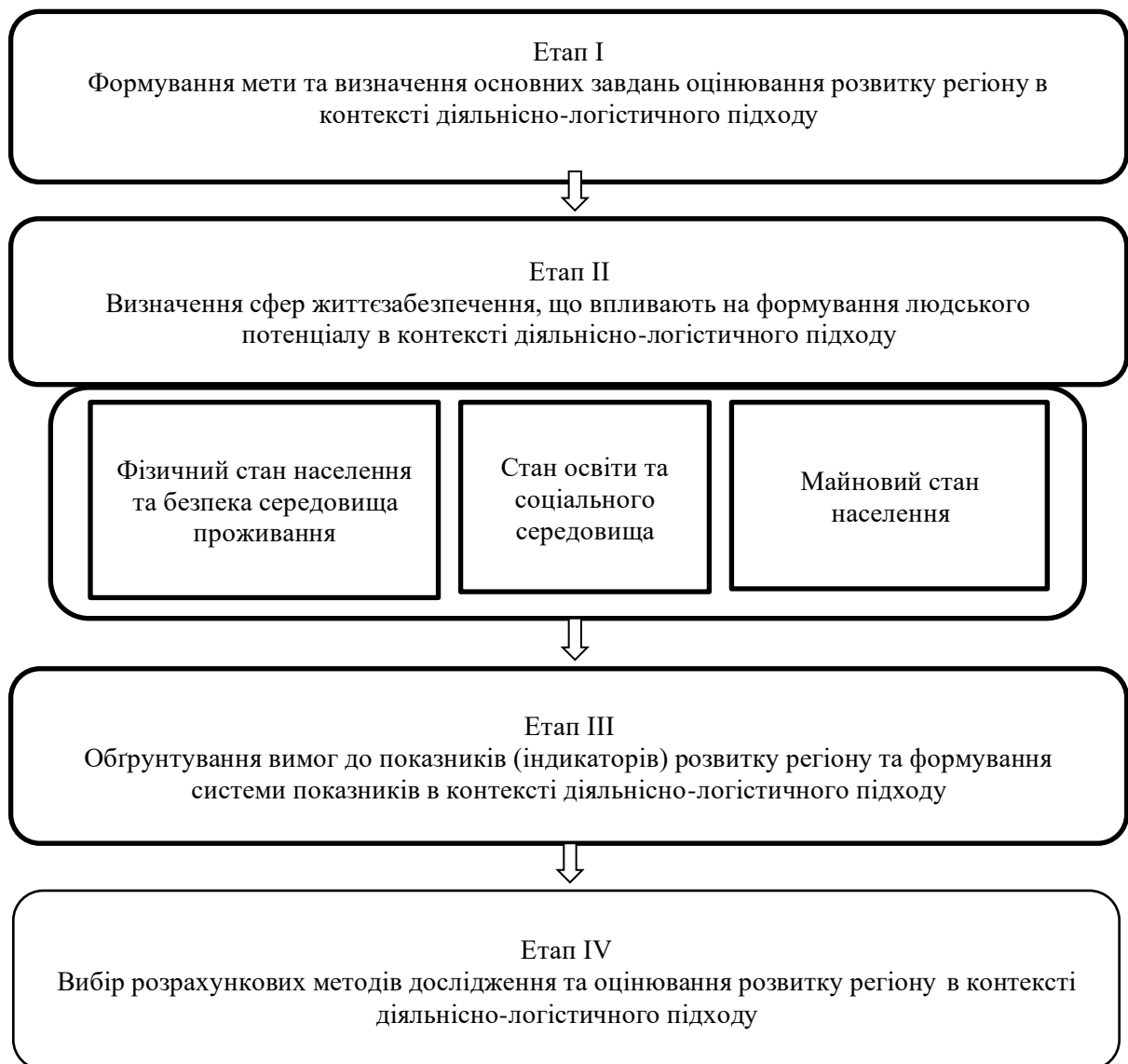
Формування науково–методичного інструментарію для оцінювання розвитку регіону в контексті відновлення та подальшого розвитку людського потенціалу фінансово–бюджетними засобами ґрунтується на певній послідовності етапів з урахуванням особливостей їх реалізації, що подано на рис. 1.

Етап I. Метою розробки узагальненого науково–методичного інструментарію для оцінювання розвитку регіону є аналіз ситуації в економічній та соціальній сферах внаслідок державного регулювання фінансово–бюджетної сфери як основи відновлення людського потенціалу території, тоді як основним завданням оцінювання є визначення параметрів, які виступають індикаторами розвитку регіону та їх вираження на основі формування системи показників.

Етап II. Визначення сфер життєзабезпечення, що впливають на формування та реалізацію людського потенціалу.

Перш ніж приступити до формування системи показників оцінки розвитку регіону в аспекті фінансово–бюджетних відносин необхідно уточнити вимоги до її побудови [2].

Система показників, що дозволяє виявити рівень розвитку регіону, представляє собою комплекс кількісних індикаторів, які відображають різні сфери життєдіяльності регіону в напрямку формування необхідних ресурсів для розвитку людського потенціалу та створення можливостей для їх ефективного використання населенням регіону.

Рисунок 1 - Етапи формування науково–методичного інструментарію для оцінювання розвитку регіону в контексті діяльнісно–логістичного підходу

До основних сфер життєдіяльності, що становлять базис відновлення та реалізації людського потенціалу на рівні регіону фінансово–бюджетними засобами, автори відносять: фізичний стан населення та безпеку середовища проживання, стан освіти та соціального середовища, майновий стан населення.

Етап III. Обґрунтування вимог до показників (індикаторів) розвитку регіону та формування системи показників.

У своєму дослідженні [2-3], автори пропонують ряд питань, які слід вирішити перед тим, як здійснювати кількісне оцінювання досліджуваного явища. Серед цих питань вони зосереджуються на наступних аспектах: доступність статистичних даних, вибір методів аналізу, визначення масштабу, що буде використовуватися для проведення дослідження, а також вибір критеріїв для порівняння даних. Детальне вирішення цих питань є ключовим кроком у проведенні ефективного кількісного аналізу досліджуваного явища [4].

Таким чином, при визначенні показників оцінки розвитку регіону в аспекті фінансово–бюджетних відносин встановлено критерії, які включають як загальні характеристики, такі як комплексність (системність), інформативність, достовірність та прозорість, так і аналітичні характеристики, такі як несуперечливість та динамічність. Отже, результати дослідження різних підходів до аналізу розвитку регіону та узагальнена інформація з різних джерел літератури щодо вибору показників, дозволили сформуувати систему показників розвитку регіонів за сферами життєдіяльності, що спрямовані на відновлення та реалізацію людського потенціалу регіону. Запропонована система показників, що характеризує розвиток регіону в контексті відновлення та реалізації людського потенціалу, поєднує локальні показники за сферами життєдіяльності і дозволяє встановити зв'язок між виконанням регіоном соціальних та економічних функцій та рівнем розвитку людського потенціалу певної території в рамках досягнення стратегічних цілей повоєнного відновлення та прискорення розвитку України.

Етап IV. Вибір розрахункових методів дослідження та оцінювання розвитку регіону.

Основним джерелом статистичної інформації є дані, які надаються Державною службою статистики України, а також матеріали вибіркового дослідження, які проводяться Держкомстатом та його регіональними представництвами. Для проведення розрахунків

використовувалося ППП «Statistica».

Система кількісних показників надає об'єктивні дані, що є ключовим фактором при аналізі соціально-економічних явищ. Це дозволяє уникнути впливу суб'єктивного бачення індивідів чи груп на сприйняття реальності і сприяє створенню об'єктивної основи для прийняття рішень. Система повинна базуватися на надійних джерелах і забезпечувати достовірність інформації. Це важливо для того, щоб інституції, рішення яких залежать від цих даних, мали впевненість у їхній точності та надійності.

Забезпечення широкого спектру показників дозволяє отримати комплексну картину ситуації в регіоні. Важливо враховувати не лише економічні показники, а й соціальні аспекти, такі як освіта, здоров'я, безпека тощо.

Наявність системи кількісних показників дозволяє ефективно прогнозувати та розробляти стратегії розвитку. Це стає важливою підставою для ухвалення інформованих рішень, спрямованих на покращення економічного та соціального стану регіону.

Система кількісних показників дозволяє визначити ефективність вжитих заходів та програм. Це важливо для коригування стратегій розвитку та вдосконалення політик з метою досягнення кращих результатів.

Узагальнюючи, система кількісних показників виступає як ключовий інструмент для забезпечення ефективного управління регіоном, сприяючи створенню стійкого, конкурентоспроможного та благополучного соціуму.

Література.

1. Україна у вимірі економіки знань. За ред. Акад. НАН України В.М. Гейця. К.: Основа, 2006. 592 с.
2. Newlin, Marvin W., Quantitative Analysis of Evaluation Criteria for Generative Models, 2020. *Theses and Dissertations*. 3620. <https://scholar.afit.edu/etd/3620>
3. Васильківський Д. М., Шевченко Д. В. Пріоритети державної політики формування і ефективного використання людського капіталу як чинника економічного зростання *Вісник Хмельницького національного університету* 2022, № 2, Том 1, С. 53-60.
4. Harris J. Foreign aid, human capital accumulation and the potential implications for growth. *The Review of International Organizations*, 2021.16(3), 549-579.